

RATINGUL DE PERFORMANȚĂ A SISTEMULUI BANCAR DIN REPUBLICA MOLDOVA: TRIMESTRUL 2, 2011

Expert-Grup

Chișinău, 2011

INTRODUCERE

Ratingul de performanță bancară a fost elaborat de Expert-Grup cu scopul evaluării obiective și comparării evoluției băncilor comerciale din Republica Moldova. Acest studiu reflectă activitatea băncilor pentru trimestrul 2 2011 în comparație cu trimestrul precedent. Ratingul este bazat pe o serie de indicatori care relevă nivelul de solvabilitate/lichiditate, eficiență, profitabilitate și calitatea portofoliului. Astfel, ratingul ne permite să analizăm în complex care sunt factorii care determină nivelul de performanță a băncilor comerciale și să urmărim evoluția în timp a acestei performanțe.

Mai mult decât atât, prin intermediul setului de indicatori utilizați putem aprecia caracterul politicii de management a fiecăreia dintre bănci: fie aceasta este una conservatoare, orientată în mare parte spre menținerea indicatorilor înalți de lichiditate și minimizare a riscurilor, fie promovează o politică de creditare mai activă, ceea ce implică și asumarea unor riscuri mai mari. Credem că un asemenea rating este util atât pentru publicul larg, cât și pentru băncile comerciale, care l-ar putea utiliza în calitate de sursă analitică independentă și utilă pentru informarea deciziilor de politică bancară.

Ratingul este publicat trimestrial. Subliniem faptul că datele utilizate la calcularea indicatorilor din rating nu reprezintă secret comercial, sursa acestora fiind rapoartele financiare publicate de băncile comerciale pe paginile web ale acestora. Totodată, menționăm că ratingul nu are menirea să ateste care bănci sunt „bune”/„rele”, ci doar să compare performanțele acestora, în limitele metodologiei de rating utilizate.

METODOLOGIA

În vederea evaluării obiective a performanței fiecărei bănci comerciale în parte din Republica Moldova, Expert-Grup a elaborat ratingul bancar bazat pe 11 indicatori grupați după 4 criterii: solvabilitate, eficiență, profitabilitate și calitate. Descrierea și interpretarea fiecăruia este prezentată în tabelul 1.

Poziția fiecărei bănci în rating a fost stabilită conform următoarelor etape:

- 1) Colectarea datelor din rapoartele financiare trimestriale a băncilor comerciale, disponibile pe site-urile băncilor comerciale (Anexele 1 și 2)
- 2) Calcularea indicatorilor menționați în tabelul 1 (Anexa 3)
- 3) Normalizarea fiecărui indicator în dependență de valoarea maximă. Indicatorii care au impact negativ asupra valorii de rating se scad din 1 (1 *minus* valoarea normalizată a indicatorului).
- 4) Calcularea, pentru fiecare bancă comercială, a valorii de rating, prin sumarea valorilor obținute în etapa 3.

Tabelul 1: Indicatorii Ratingului de Performanță Bancară

Denumirea indicatorului	Comentarii
SOLVABILITATE	
Indicele lichidității pe termen lung (active cu termenul mai mare de 2 ani / resurse financiare cu termenul mai mare de 2 ani)	Măsoară capacitatea băncii de a face față eventualelor retrageri de depozite cu maturitatea financiară de peste 2 ani. Un indicator mai mare relevă o discrepanță mai mare dintre scadențele activelor și pasivelor băncii și un risc mai mare de lichiditate.
Indicele lichidității curente (active lichide / total active)	Măsoară capacitatea băncii de a face față unor eventuale retrageri de depozite cu scadența de până la 2 ani sau altor cereri de plată. Un indicator mai mare relevă un grad mai înalt de solvabilitate a băncii.
Total depozite / total credite	Măsoară caracterul conservator/agresiv al politicii de creditare a băncii: ce parte din depozitele atrase sunt utilizate sub forma de credite.
PROFITABILITATE	
Veniturile net / media activelor (ROAA)	Măsoară rentabilitatea activelor. Un indicator mai mare semnifică o profitabilitate mai mare.
Venitul net / media capitalului acționar (ROAE)	Măsoară rentabilitatea capitalului. Un indicator mai mare semnifică o profitabilitate mai mare pentru acționari.
Venitul net aferent dobânzilor / total credite	Măsoară profitabilitatea aferentă activității de creditare. Un indicator mai mare semnifică o profitabilitate mai mare.
EFICIENȚĂ	
Capital ponderat la risc $\wedge 2$	Măsoară eficiența utilizării capitalului și presupune o relație pătratică - capitalul ponderat la risc până la un anumit nivel este binevenit, relevând imunitatea băncii, însă un indicator prea mare denotă o politică investițională pasivă, costuri de oportunitate înalte și o ineficiență înaltă a activității băncii.
(Venitul net aferent dobânzilor + venituri neaferente dobânzilor) / cheltuieli neaferente dobânzilor	Măsoară eficiența operațională a băncilor. Astfel, creșterea cheltuielilor ce nu țin nemijlocit de activitatea bancară se reflectă prin diminuarea indicatorului de eficiență.
Valorile mobiliare de stat net / total active	Măsoară ce parte din activele bancare sunt investite în VMS. Băncile de obicei recurg la creditarea statului în condițiile când au acumulat anumite resurse care nu au reușit să fie direcționate în plasamente mai profitabile. Prin urmare, o valoare mai mare a acestui indicator semnifică o ineficiență mai mare a managementului financiar în creditarea sectorului privat.
CALITATE	
Credite neperformante / total credite	Măsoară gradul de „intoxicare” a portofoliului de credite. Un indicator mai mare semnifică o calitate mai proastă a portofoliului de credite și pierderi mai mari.
Reduceri la pierderi / total credite neperformante	Servește drept aproximare pentru structura creditelor neperformante, astfel încât creșterea volumului reducerilor la pierderi (care este reglementată de BNM), reflectă și agravarea structurii creditelor neperformante (de ex. creșterea ponderii creditelor compromise).

REZULTATELE RATINGULUI

În urma aplicării metodologiei prezentate în capitolul precedent am obținut următoarele rezultate (vedeți Tabelul 2).

Tabelul 2: Ratingul Performanței Bancare, trimestrul 2, 2011

	Poziția în rating, trimestrul 2, 2011	Lichiditate	Profitabilitate	Eficiență	Calitate	Valoare de rating	Poziția în rating, trimestrul precedent
BC "Moldova - Agroindbank" S.A.	1	1.6553	2.0363	2.4554	1.5675	7.7145	1
BC "Victoriabank" S.A.	2	2.0757	1.7428	2.0769	1.4943	7.3898	2
BC "EuroCreditBank" S.A.	3	2.2718	1.9366	1.4497	1.6227	7.2808	9
BC "Moldindconbank" S.A.	4	1.4691	1.7243	2.4646	1.6149	7.2728	3
BC "Mobiasbancă – Groupe Societe Generale" S.A.	5	2.1543	1.6581	1.8036	1.6490	7.2651	4
BC "Unibank" S.A.	6	2.6344	2.0284	0.9932	1.4019	7.0579	14
BC "FinComBank" S.A.	7	1.4291	1.4718	2.2975	1.5697	6.7681	11
BC "Energbank" S.A.	8	1.7398	1.2442	2.2227	1.5356	6.7423	7
BC "Banca Socială" S.A.	9	1.2658	0.9589	2.6285	1.5661	6.4193	5
BC Banca de Economii S.A.	10	1.7804	0.5837	2.4194	1.5028	6.2863	8
BC „Comertbank” S.A.	11	2.1733	1.1044	1.1642	1.4148	5.8567	10
BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" S.A.	12	1.1611	0.6023	2.4548	0.9219	5.1402	12
BC "ProCreditBank" S.A.	13	0.8455	0.7950	2.4145	0.9802	5.0352	13
BCR Chișinău S.A.	14	1.7928	0.3591	1.5633	1.2606	4.9758	6
BC "Universalbank" S.A.	15	1.1539	-1.5805	2.2377	1.2330	3.0441	15

Figura 1: Valorile de rating a primelor 5 bănci din rating după indicatorii de lichiditate (L), Profitabilitate (P), Eficiență (E) și Calitate (C), trimestrul 2, 2011

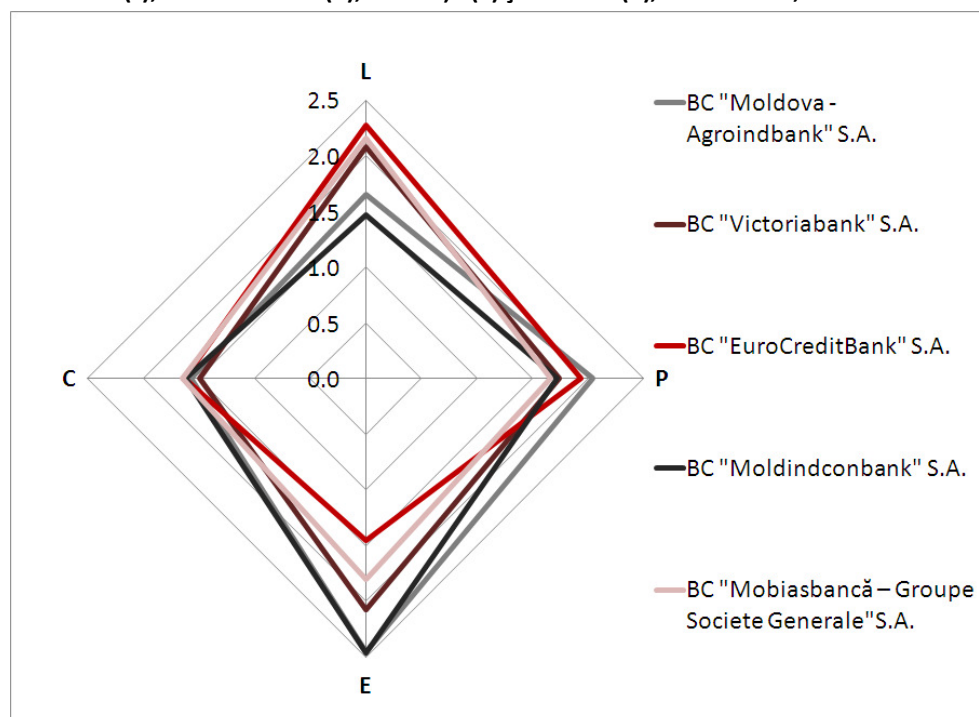

Figura 2: Valorile de rating a 5 bănci din centrul ratingului după indicatorii de lichiditate (L), Profitabilitate (P), Eficiență (E) și Calitate (C), trimestrul 2, 2011

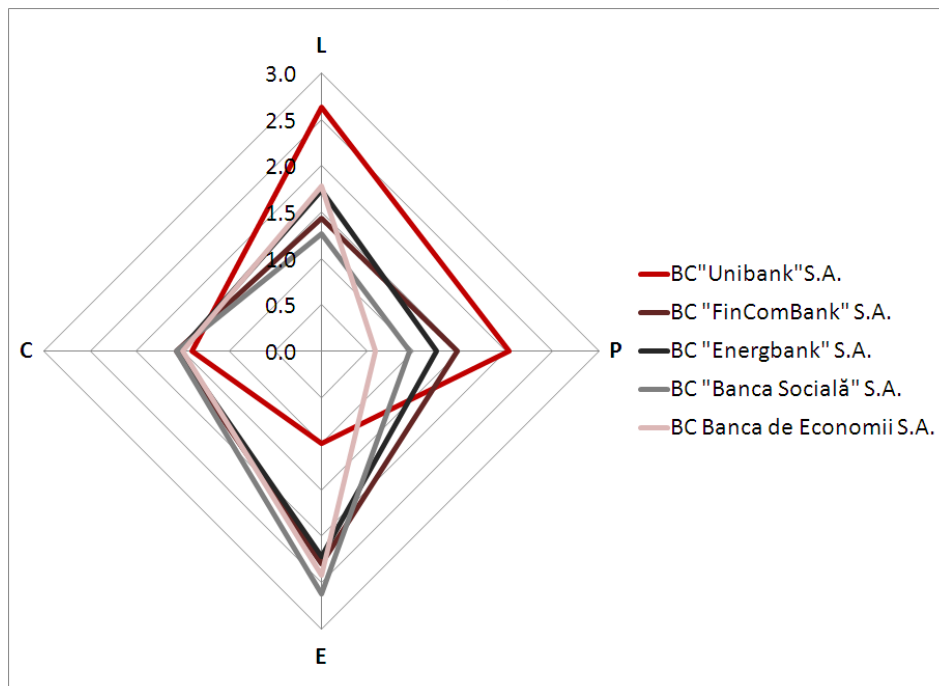
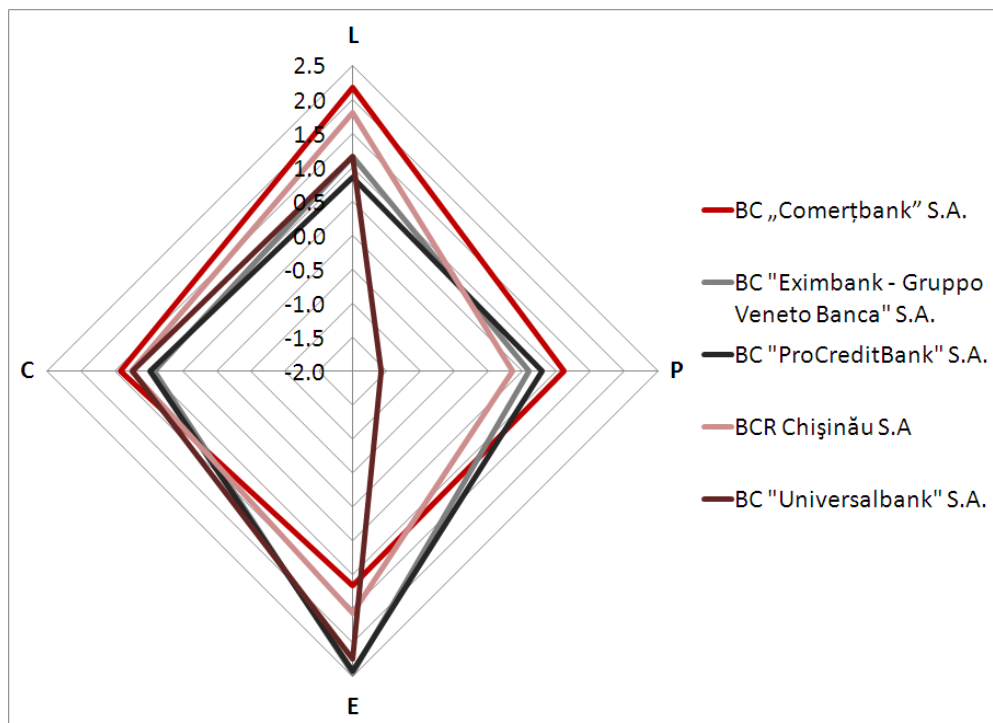

Figura 3: Valorile de rating a ultimelor 5 bănci din rating după indicatorii de lichiditate (L), Profitabilitate (P), Eficiență (E) și Calitate (C), trimestrul 2, 2011

ANEXA 1: Indicatorii colectați din bilanțurile contabile ale băncilor comerciale, tr. 2, 2011

	Credite	Reduceri	Depozite	VMS	Active
BC „Comerțbank” S.A.	228,670,347	8,350,105	306,611,237	110,955,045	501,143,156
BC "Banca Socială" S.A.	2278251382	151,005,038	1980005288	165,695,629	3,031,797,943
BC "Victoriabank" S.A.	4,412,064,830	356,364,912	6,436,944,049	1,786,276,848	7,712,547,395
BC "Moldova - Agroindbank" S.A.	6024653287	402,932,035	5,949,752,745	1,383,077,489	9,042,188,265
BC "Moldindconbank" S.A.	3,758,944,916	202,297,741	4,256,677,404	567,556,145	5,753,451,845
BC Banca de Economii S.A.	2,805,241,960	230,004,697	3,995,211,225	736,926,845	5,474,075,246
BC "EuroCreditBank" S.A.	159568110	6268433	225171374	53172639	417969145
BC"Unibank"S.A.	203,167,564	15,497,577	268,883,324	138,910,063	454,953,120
BC "FinComBank" S.A.	864873289	50270510	1016291574	178470507	1631181703
BC "Universalbank" S.A.	259,378,197	21,539,210	256,915,531	15,337,457	439,373,622
BC "Energbank" S.A.	823139548	52663610	1074096725	246948604	1459807459
BC "ProCreditBank" S.A.	1,257,322,800	35,670,585	437,807,450	62,917,075	1,637,548,555
BCR Chișinău S.A	541,830,209	61,675,531	732,866,771	193,840,672	1,034,784,312
BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" S.A.	2511350703	282888410	1855295591	277161016	3422924760
BC "Mobiasbancă – Groupe Societe Generale"S.A.	1,541,801,951	61,476,897	1,930,693,030	546,266,853	2,823,633,153

Anexa 2: Indicatorii selectați din rapoartele privind activitatea financiară și raportul privind profitul și pierderile, tr. 2, 2011

	L1	L2, %	Indicele eficienței, %	ROAA, %	ROAE, %	Capital ponderat la risc, %	Credite neperformante/total credite, %	Venitul net aferent dobânzilor, MDL
BC „Comerțbank” S.A.	0.66	47.77	127.2	1.6	4.27	99.14	1.33	4027886
BC "Banca Socială" S.A.	0.77	23.23	179.81	1.07	6.37	24.24	7.1	15587798
BC "Victoriabank" S.A.	0.69	40.08	185.71	2.14	17.59	24.21	9.68	77971312
BC "Moldova - Agroindbank" S.A.	0.58	29.27	211.53	3.43	18.3	24.54	6.69	151447587
BC "Moldindconbank" S.A.	0.84	28.08	173.05	2.02	17.33	20.5	5.37	55598670
BC Banca de Economii S.A.	0.75	29.14	191.99	0.13	0.86	25.55	9.04	3682806
BC "EuroCreditBank" S.A.	0.67	50.9	121.29	3.33	7.21	98.79	2.76	6422748
BC"Unibank"S.A.	0.27	51.87	210.1	4.21	10.32	117.49	13.89	9048235
BC "FinComBank" S.A.	0.99	32.35	146.11	2.37	14.35	21.94	8.45	19305963
BC "Universalbank" S.A.	0.94	22.02	102.98	-5.99	- 18.94	43.14	19.34	-12740762
BC "Energbank" S.A.	0.84	35.99	187.63	1.85	10.02	39.01	9.35	13816743
BC "ProCreditBank" S.A.	0.8	21.52	119.97	0.29	2.47	19.25	0.56	2163386
BCR Chișinău S.A	0.77	33.38	64.62	0.01	0.06	42.15	17.28	99496
BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" S.A.	0.86	27.15	169.17	0.35	1.8	33.17	28.33	6001555
BC "Mobiasbancă – Groupe Societe Generale"S.A.	0.47	39.98	128.14	2.19	9.23	48.23	3.39	31126760

Anexa 3: Un exemplu de normalizare

	L2, %	L2, normalizat
BC „Comerțbank” S.A.	47.77	0.56
BC "Banca Socială" S.A.	23.23	0.77
BC "Victoriabank" S.A.	40.08	0.98
BC "Moldova - Agroindbank" S.A.	29.27	0.54
BC "Moldindconbank" S.A.	28.08	0.77
BC Banca de Economii S.A.	29.14	1.00
BC "EuroCreditBank" S.A.	50.90	0.62
BC"Unibank"S.A.	51.87	0.69
BC "FinComBank" S.A.	32.35	0.45
BC "Universalbank" S.A.	22.02	0.56
BC "Energbank" S.A.	35.99	0.92
BC "ProCreditBank" S.A.	21.52	0.52
BCR Chișinău S.A	33.38	0.41
BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" S.A.	27.15	0.64
BC "Mobiasbancă – Groupe Societe Generale"S.A.	39.98	0.42